

DNEVNE VESTI

Manjšinski vestnik

Estonsko. Pri volitvah za mestne svetovalce so glasovi nemške manjšine nazadovale skoro v vseh mestih. Zato pa njihovo glaslo ostro graja brezbržnost in utrujenost svojih rojakov. Nikakor pa ni opaziti v celih državah nazadovanja nemškega življa, nemške manjšine. Zato tudi ta izid volitev ponovno dokazuje, da se volivni izidi nikakor ne smejo vzeti kot dokaz za nazadovanje, kake narodne manjšine. Čas bi se bilo, da bi to dejstvo bilo že enkrat znano vsem politikom, časnikiarjem, statistikom in drugim. Volivni izidi in glasovanja niso nikako bistvo naroda, ampak izhajajo iz čisto drugih predpostavk in pa zaključkov.

Letiška. Načrt zakona pred parlamentom, da se v obsejnem ozemlju omeje pravice nakupovanja neprimitivni, Manšine v Letiški ko so n. pr. Rusi Poljski, Judi in Nemci, se hudo bore proti tem postavitvam.

Litva. V cerkvenih zadevah litvanske nemške manjšine je vlada v marsičem popustila ter celo izdala ukaz, da policijski organi absolutno ne smejo postopati proti cerkvi izjemši edino slučaje kaljenja javnega miru.

Poljska. Kongres ruske manjšine v Lwówu. Druga februarja je imela ruska manjšina svoj organizacijski kongres v Lwówu. Ruska manjšina v Poljski je ena izmed najmanjših manjšin v Poljski, šteje okoli 37.000 duš. Kongres je postavil za nalogo izdelati temeljna načela na katerih podlagi naj bi ruska manjšina v okviru ustave in postav poljske države pridobila čim več pravic. Kongres je postavil tudi za temeljno točko ugotovitve, da nerazumljiv principu narodne in kulturne enotnosti vseh ruskih plemen. Temu se pa Ukrajinci na Poljskem upirajo in so tudi ves čas kongresa srdito napadali v svojem časopisu kongresiste. Za organ ruske manjšine je bil tudi doležen v Lwówu izhajajoči ruski dnevnik «Ruskij Golos».

Rumunjska. a) Reorganizacija srednjih šol. Kot znak izboljšanja so pozdravile narodne manjšine na Rumunskem zakonski načrt naučnega ministra Petrovici glede reorganizacije srednjih šol. Velik napredek za manjšine pomeni v načrtu določena odločba glede zrelostnega izpita na manjšinskih šolah. Razven rumunščine in zgodovine se vsi drugi predmeti izpisujejo v domačem materinskem jeziku. Toda manjšine zahtevajo še, da bi člani izpraševalnih komisij ne bili drugorodci, ampak pripadniki manjšin.

b) Agrarna reforma. Dr. Julij Deak voditelj ogrske manjšine je postal nove smernice ogrske manjšinske politike glede pridobitve zemlje za ogrske male posestnike. Nemška manjšina v Rumuniji se je v tem pravcu že dovolj trudila dosedaj in tudi dosegla lepe uspehe, pa čeprav je imela dostikrat vzkroke se pritoževati nad rumunsko vlado ki je vedno dajala prednost Rumunom posebno v Bukovini, kjer je od 224.106 prebivalcev le 46.977 Rumunov in so potemtakem v Bukovini narodna manjšina v večini.

Ogrska. Ogrski državni zbor. Ogrski državni parlament se sestoji iz visoke in poslanske zbornice. Visoka zbornica deli svoje člane v štiri kategorije izmed katerih je večina imenovanih. Manjšine imajo samo enega svojega neposrednega člana v nekem duhovniku nemškem voditelju iz Oedenburga. Uradno pa ni nemška manjšina zastopana po nikakem svojem zastopniku v visoki zbornici, zato zahteva od državnega poglavarja, da ga imenuje posebnega zastopnika.

V poslanski zbornici je ¼ narodnih manjšin v Ogrski le nekoliko bolje zastopano, ker zamorejo tamkaj Nemci računati na štiri poslance. Slovaki in pa Rumuni pa nimajo tudi v poslanski zbornici nikakega zastopnika.

Dobruda. Obsedno stanje v Dobruđi traja še nadalje. Ostrost in samovolja rumunskih vojskih oblasti pri izvrševanju obsednega stanja sta toliki, da se celo rumunskim civilnim oblastem zdi obtežen posebno južni del Dobruđe, ki je bil anektiran šele po vojni. Obtožujejo se vojaški poveljniki, da samo zato vzdržujejo obsedno

Pokojnina učitelstvu Izpod prejšnje vlade

Prejeli smo, s prošnjo za objavo, sledeče pojasnilo o omenjenem vprašanju:

Društvo upokojenega učitelstva je vložilo od leta 1920. dalje več prošelj na pristojne oblasti za ureditev pokojnine onega učitelstva, ki je bilo upokojeno pod prejšnjo vlado. Vse odposlane prošnje so ostale brezuspešne; radi tega se je imenovano društvo obrnilo po spomenici z dne 12. januarja l. 1927 na načelnika vlade. S pismom od 12. marca 1927. na državnega poslanca Marani-ja je došel odgovor, da je fin. oblastvo že preiskalo stvar pokojnin za ono učitelstvo, ki je bilo upokojeno pred 1. VII. 1924. ter določilo, da se ima postopati glede pokojnin za zgoraj omenjeno učitelstvo, ki je dobivalo pokojnino iz bivših pokojninskih blagajen, na enak način, kakor določuje člen 12. k. odl.-zak. od 13. avgusta 1926., št. 1431. — Dalje stoji v pismu državnega finančnega podtajništva z dne 12. marca 1927. — Leto V. na on. dr. Marani-ja: «Morem Te tudi zagotoviti, da je ministrstvo za javni pouk že odposlalo vložene prošnje interesiranim pristojnim šolskim skrbništvom z naročilom, naj se z vsi hitrostjo ugotovijo pokojninski poviški v smislu navedene odloka. Prosim Te, da to sporočiš interesiranim tudi v mojem imenu (Suvich).»

Društvo upokojenega učitelstva za Goriško se je bilo obenem obrnilo s prošnjo na Društvo državnih upokojencev v Trstu, naj izvoli potrebno ukreniti, da nam pomore za doseg urejenih pokojnin. Imenovano društvo je odposlalo dobro utemeljeno prošnjo 15. januarja 1927. pod št. 22, s katero je prosilo za uroditvev pokojnin za pod prejšnjo vlado upokojeno učitelstvo. Dobilo je odgovor od državnega podtajništva finančnega ministrstva dne 29. januarja 1927. — Leto V. št. 1042, ki se glasi: «Društvo državnih upokojencev J. B. — v Trstu:

V zadevi nujne prošnje, doposlane mi od V. P. v korist ljudskoškolskemu učitelstvu bivše vlade, da bi se mu povišale pokojnine katere sedaj dobiva, me veseli, da morem poročati, da je tukajšnje ministrstvo na enak način kakor Procura Generale — Corte dei Conti ugotovilo, da je razširiti navodila določena za civilne in vojaške uradnike bivše vlade s členom 12. odloka-zak. z dne 13. avgusta 1926 št. 1431, tudi na učitelstvo, o katerem se govori, pod pogojem, da so bili upokojeni od bivših zavarovalnih blagajen. V tem smislu se je takoj poročalo ministrstvu za javni pouk.» Suvich.

Prošnja istega društva na naučno ministrstvo se glasi: Št. 325, dne 23. marca 1927.

Odnosno na odpis št. 1012 finančnega ministrstva državnega podtajništva, čigar prepis prilagamo se prosim, naj bi se blagovoljno dobiteljno odrediti in podpisanimu društvu naznaniti, kdaj bodo ugotovljeni poviški pokojnin, da se bo moglo to poročati društvenikom, kateri vsak dan o tem povprašujejo.

Podpisan Antonio Reich m. p.

4. vloga: K št. 325 dne 10. aprila 1927 na naučno ministrstvo:

Prosi se, da bi častito ministrstvo hotelo blagohotno pospešiti rešitev naše prošnje z dne 23. marca t. l. št. 325, ker je zadeva nujna.

Podpisan Reich m. p.

Iz navedenih prestav originalnih pismem je razvidno, da sta toliko Društvo upokojenega učitelstva za Goriško kakor Društvo državnih upokojencev, pri katerem so včlanjeni društveniki upokojenega učitelstva, zastopali interese upokojenega učitelstva. F. B.

Vprašanje pokojnih poštinih slov

V aprilu l. 1923. je bilo ustavljeno izplačevanje prejemkov podeželskim poštinih slov ali njihovim vdomam. To vprašanje je v zvezi z vprašanjem likvidacije nekdanjega sklada za poštne sie na Dunaju.

Na razna vprašanja, ki nam prihajajo glede te stvari, moremo obvestiti prizadete, da ni nikakega upanja, da bi se jim obnovili omenjeni prejemki, dokler se sklad ne razdeli med nasledstveno državo. Se le potem bo ministrstvo moglo poskrbeti za prizadete in sicer, kot smo dognali, na ta način, da ustanovi iz dohodkov od likvidacije za vsakega člana zasebno zavarovanje.

Nalezljive bolezni v našem mestu

V času od 16. 4. do 23. 4. 1927. so bili v našem mestu sledeči slučajji nalezljivih bolezni: davica 11, škrtalica 1. Umrla je ena oseba na davici.

Iz tržaškega življenja

Avtomobil proti tramvaju

Včeraj zjutraj okoli 5. ure je odinil izpred hotela «Savoja» na nabrežju Sauro potniški avtomobil hotela, v katerem sta se nahajala 52-letna zasebna učiteljica Anna Wapner in 11-letni Maksimilijan Billig, njen učenec, oba iz Monakovega na Bavarskem. Wapnerjeva in Billig sta se mudila več dni v našem mestu in včeraj sta imela odpotovati v Monakovo. — Razen dveh potnikov se je nahajal v avtomobilu, ki ga je vodil 29-letni sofer Josip Delich, tudi 23-letni Oskar Scicchia, tolmač v imenovanem hotelu. Ko je avto privozil na nabrežje Grumula, je iz se nepojasnjenih vzrokov trčil pred kavarno «Transalpina» ob tramvajski voz proge št. 3, ki se je bil tedaj pravkar ustavil na svoji postaji. Sunej je bil tako močan, da je Wapnerjeva odletela s svojega sedeža in butnila ob nasprotno steno in se pri tem precej hudo pobila. Sofer Scicchia in Billig so pa bili srečnejši, kajti izkupilji so jo brez najmanjše poškodbe. Tudi avto se ni znatno poškodoval. — Wapnerjeva je bila prepeljana v mestno bolnišnico, kjer ji je zdravnik ugotovil precej hudo rano na čelu in poškodbo prsnega koša. — Ker je imela ponesrečenka najbrž zlomljeno kako rebro, je morala ostati v bolnišnici. Ozdravila bo — ako ne nastopijo kake komplikacije — v kakih 14 dneh.

Nezgoda pri delu.

Ko je 52-letni težak Blaž Cvirn, stanujoč v ulici Filippo Corridoni št. 17, včeraj predpolndne porival z drugimi delavci z lesom nakožen voz pred takozvanim «silosom» na glavnem kolodvoru, je prišel po nesreči z levo roko med voz in zid ter pri tem zadobil hudo rano na zgornjem delu roke. Siromak je dobil prvo pomoč od zdravnika rešilne postaje, nato je bil prepeljan v mestno bolnišnico.

Navesni konec izleta z avtomobilom.

45-letni krojač Henrik Franzolini, stanujoč v ulici Arcata št. 14, se je predvčerašnjim popoldne odpravil v družbi nekaterih svojih znancev na izlet z avtomobilom v Latiano v Furlaniji. Tam so se izletniki ustavili do noči. Ob pozni uri so se zopet odpravili proti domu. Medpotoma so si hoteli privoščiti užitek, ki ga nudi nagla vožnja. Zato je sofer, 24-letni krčmar Marijan Pecchiar, stanujoč v ulici E. Tarabochia št. 1, pognal motor z vso naglico, tako da je avto kar letel po lepi, ravni cesti. Vožnja je res postala zabavna, a seveda tudi nevarna. Zdačji je avto zavozil v kotanjo na cesti in pri tem tako močno odoščil, da je Franzolini zletel s svojega sedeža ter odfrčal v širokem loku z avtomobila. Imel pa je srečo, da je priletel v gost grm ob cesti, in tej okolščini se ima moč zahvaliti, da ga nenavadni polet ni stal življenje. Ker je grm ublažil silo udarcev, se je Franzolini pri padcu samo nekoliko opraskal po obrazu ter si zlomil levo ključnico. Ko je sofer zapazil nezgodo, je naglo ustavil ter prihitel

na pomoč nesrečnemu izletniku, o katerem so njegovi tovariši že mislili, da ga bodo našli mrtvega, ali pa vsaj težko poškodovanega. Ko so se pr prepričali, da se ni zgodilo nič kaj takega, so z oiajšanim srcem pomagali tovarišu v avto, ki je nato nadaljeval svojo pot, seveda mnogo previdneje nego prej.

Včeraj zjutraj, ko je došel v Trst, se je Franzolini podal v mestno bolnišnico, kjer so ga sprejeli v kirurški oddelk. Ozdravil bo v 14 dneh.

Tatinski drobiž.

Predprejeto oznani pripadatelji perutnine izvršili natančno preiskavo v ... stanujoče v Salezu pri Proseku, ter pri tej priliki zaslužili celo kolonjski glav in vredno kakih 150 lir. Miličeva je javila tatvino orožnikom na Proseku.

Tržaško sodišče

68-letna vdova toži svojega 22-letnega zaročenca radi tatvine in goljufije.

Obravnavaj, ki ima nekaj ameriškanskega na sebi, (kar je neverjetno, smatramo navadno za ameriškansko) je se obdržala predvčerašnjim pred tržaškim kazenskim sodiščem pod predsedstvom cav. uff. Marinaz-a. Junak te tragikomedijske Anton Nepurini, stasit 33 močan mladenič, star 22 let. Junakinja — 68-letna vdova Helena Nopizija iz Zocca pri Modeni.

Svetovčančani so v oktobru leta 1925. videli, da sta se v hiši šte. 1772 na Vrdeh — Sv. Ivan, naselila imenovana, o katerih so kmalu začele krožiti razne govorice. Sprva se je mislilo, da sta to mati in sin, ali babica in vnuk, ali kaj silnevega. Toda kmalu so govorice postale bolj pikantne in prišlo je do tega, da so ljudje točno vedeli, da sta imenovana — ljubimec in ljubimka.

Njiju skupno življenje ni bilo ravno vzorno. Večkrat se je v njiju stanovanju slišal hud prepir in pogostoma je Nepurini zapustil hišo za več dni.

Dne 12. aprila 1926. je pa prišlo na dan, kaj je Nepurinja vzelo na že izselivo zaročenca. Prišla je namreč ona sama h karabinerskemu brigadirju Alojziju Ciccarelli in — ovidila svojega zaročenca. Povedala je funkcionarju, da je Nepurini izvalil iz nje svoto 5000 lir s pretvezo, da hoče kupiti kamjono. To se je dogodilo v januarju p. l. Kmalu za tem, v aprilu ji je Nepurini ukradel menico za svoto 6000 lir, akceptirano od nekega Alojzija Piccinio. Ukradel ji je tudi dva zlata prstana, briljantne uhanne, broše i. dr. v skupni vrednosti nad 700 lir.

V ovadbi navaja vdova, da je prišel Nepurini v aprilu pr. l. k njej in s silo vdri v predal neke omare, kjer je ona hranila njegova pisma, ki so se mu zdeli precej nevarna. Takrat jo je tudi pretepel.

Na obravnavi pove «zaročenca» da ji je Nepurini obljubil, da jo poroči.

Ona mu je verjela. Približno sedem mesecev sta živelja mirno življenje v hiši na Vrdeh. Ona je skrbelja za vse v hiši.

Toda on je začel postajati nehvaležen. Dovolil si je celo predstavlja ti povsod za svojo — babico. Potem ji je ukradel imenovano menico. Vse bi Nopizija zamolčala, toda kmalu ji je prišlo do ušes, da se je Nepurini zaročil z neko mladenko.

Tedaj je postal tudi «hladen» napram njej in kazal je jasen namen, da jo namerava zapustiti. Toda v tem so mu križala račune njegova lastna pisma, katere je pisal vdovi. Zato je seveda nastopil, kakor zgoraj opisano.

Nepurini pove, da je spoznal Nopizijo, ko je bil še vojak. Prišel je z njo v Trst, kjer se je nastanil z njo. Pravi pa, da med njima ni bilo nikdar intimnosti. 5000 lir mu je Nopizija podarila in on je kupil za ta denar kamjono. Tudi menico mu je Nopizija darovala, kakor tudi dražulje. Naposled ga je življenje z starko začelo težiti. Sklenil je, da pretreže vse vezi z njo. Vrnil se je zopet v hišo, le da vzame svoje stvari — to je soferski patent in osebne listine. Takrat mu je Nopizija začela groziti s sekiro, kričoč, da ga ne dobi več nobena ženska in da mu hoče razbiti glavo. Moral se je braniti.

Nopizija — kakor pravi Nepurini — ga je imela pri sebi kot sina.

Nopizija pove, da ji je «požrl» Nepurini približno 40.000 lir in začela čitati razna zanimiva pisma,

polna srčnih vzdihljajev, katere ji je pošiljal Nepurini v prvih dneh njihovega znanja.

Branil je Nepurinja odv. Parid Pampana.

Sodišče ni našlo za krivdo Nepurinja dovolj dokazov in razglasilo oprostilno razzodbo v tem smislu.

Vesti z Goriškega

Goriške mestne vesti

Petinavajseti cenik važnejšim jestvinam v prodaji na debelo

Tozadevna komisija pri goriški trgovski zbornici priobčuje 25 cenik važnejšim jestvinam v prodaji na debelo veljaven na goriškem trgu od 25. aprila dalje: riž boljše vrste od L 188-193; riž navaden od L 180-185; koruzna moka rumena od L 94-95; navadne testenine (z zabojem) od L 295-300; sladkor v kristalih od L 685-690; semensko olje od L 650-655; domača slanina od L 800-810; ameriškanska slanina od L 630-640; mast od L 735-745; kolonijalna kava navadna od L 2000-2050; polenovka od L 420-430; jčmen št. 10 od L 180-185; fízol druge vrste od L 165-170; fízol prve vrste od L 185-190; krompir od L 95-100. V navedenih cenah ni všeta užitnina.

PREM.

Casi so tako resni, da smo vedno bolj prisiljeni štediti na vseh straneh in odpovedati se vsemu, kar ni nujno potrebno in v korist niti posamezniku, niti skupnosti. V mislih imamo predvsem plese. Ni za hrano, za obleko, za davke in takse, ne zmanjka pa za norost. Ne vem kako stariši to opravijo. Če ni dovolj razsodna mladina, poučite jo v njih in vaše dobro. Miadina je kot seme in če je seme slabo, kakšna bo naša bodočnost! Razsodnejšim, treznejšim mladeničem in mladenkam pripravimo, naj prepričujejo tovariše in tovarišice o škodljivosti novih plesov in popivanja. Malo je vreden, kdor ne čuti druge potrebe. Kaj ni časopisov, revij, lepih knjig, izletov, sestankov? Mnogo je lepih zabav, koristnih telesu in duhu. Ponovimo: proč z novimi plesi, ki nas le ponižujejo!

Tudi našemu občinskemu uradu svetujemo, da resno pretrese naš položaj, to je ali občina s 1500 prebivalci res mora imeti toliko uradništva, (s potestatom vred štirje) in dva uslužbenca. Ali je res potrebno, da grede troški v tisoče? V vseh uradih je uradništvo znajano, le občine naj bi si privoščile tak luksus! Vse, kar je prav.

Prerano je še proročevati o sadni letini, s prvo upanje je v cvetju. In letos kaže lepo cvetenje. Stari možje pravijo, da je upati na dobro letino jabolk. Da bi le kaj bilo, ker je velika potreba. Pač pa bo treba kmalu misliti na organizacijo odjaje, da ne bomo v oblasti trgovcev.

IZPOD NANOSA.

Minili so velikonočni prazniki. Čeprav je v nedeljo in ponedeljek nekoliko nagajala šegava burja in se je včasih zdelo, da je pač nekoliko preveč mrzlo za veliko noč, smo jih vendar prebili srečno in zadovoljno. In kar je še najbolj hvale vredno, v gorenji Vipavski dolini, to se pravi pod Nanosom cele praznike, še posebno pa na velikonočni ponedeljek ni bilo nikjer plesa. Ljudje so izpovedali, da ni denarja, da bi ga metali proč. Pač pa se je pripravljalo več društev na kako prireditve, ki pa se radi različnih zaprek... recimo takole... lokalnega značaja niso moge vršiti. Te zapreke lokalnega značaja so pač vsaj v glavnem tele, to se pravi ta-le: Naše dvorane niso po novem načinu kolavdirane.

Kot je slišati, za kolavdicije (odobrenje) ni potrebna komisija od prefektore, ker naše podeželske dvorane niso dvorane v smislu mestnih gledaliških dvoran, kjer je potrebna prej omenjena pregledovalna komisija, pač pa se smatrajo za plesne dvorane, ki jih lahko pregleda samo občinska pregledovalna komisija, kot se je to izvršilo že drugod po nekaterih krajih, česar pa se pri nas ni moglo doseči. Ne vem, zakaj! Gospod vipavski potestata bi bil zato naprošen, da bi se glede zadeve informiral pri pristojnem uradu. Ker tudi mi bi radi pojasnili.

Vipavo je zapustil invalid Zanuttini Tine. Preselil se je v večnost. Bil je več časa bolan na mučni bolezni, ki si jo je bil menda nakopal v vojni. Bil je eden izmed jako pri-

ljubljenih Vipavčanov. Umrl je mlad. Vojna mu je razbila življenje, ker mu je odrgala desno roko. Naj najde tam na oni strani mir. Njegovi družini pa najskrenejše sožalje. Družina je slovenska in tudi dijak pokojnik je bil Slovenec.

V Vipavi je zapustil mesto generalnega tajnika rag. Gio. Bata Granza, na njegovo mesto je stopil dr. Endrzič. Vipavske vojašnice bodo tudi kmalu dozidane. Delate bodo lep okras. Druhih novic ni.

BORZNA POROČILA

Trst, 26. aprila 1927.

Amsterdam 710-720, Belgija 245-250, Francija 69.50-69.70, London 86.70-87, New York 17.82½ 17.87½, Španija 310-320, Svica 341-345, Atene 23.75-24.25, Berlin 420.50-430.50, Bukarešt 11.25-11.75, Praga 52.65-53.15, Ogrska 310-320, Dunaj 250-260, Zagreb 31.20-31.70.

šuradna cena zlata (25. 4.) L 358. Vojnoodškodninske obveznice L 62.40.

POSLANO

Sporočam, da sem za vsak osebni razgovor na razpolago edinele izven uradnih ur in uradnih prostorov.

Ivan Rudolf - Gorica.

*) Za članke pod tem naslovom odklanja uredništvo vsako odgovornost.

MALI OGLASI

BERLITZ-SCHOOL Via Fabio Filzi 23, pouk in prevodi v vseh jezikih. 540

ZLATARNA N. Borsatti & Figlio, Trst, Corso 47 (lekarja Rovis) popravila, prodaja in kupuje zlato, srebro po poštenih cenah. Govori se slovenski. 536

KAKAO De Jong's, holandski, zasluži prednost radi njegove pristnosti in izborne kakovosti. 513

STROJ za pokalice in decimalno tehtnico, ki nosi 20 q. prodam. Ukusić, Pazin. (521)

BRIVSKI pomočnik iste dela kjeršibodi. Vešč je tudi ženskega striženja. Zlatović Dinko, Postojna št. 73. 533

ŠOLA za krojenje, šivanje, vezanje in izdelovanje klobukov. Odprete 1. maja. Donda-Klampferer, Lavatoio 5, l. 535

IŠČE se služkinja za gostilno. Bazovica 123. 536

SMILAJOD (Trpoški sok), izvorno sredstvo proti arteriosklerozni, reumatizmu in težkemu dihanju, kašlju in kačaju, uspešno čistilno sredstvo, posebno priporočljivo za osebe, stare nad 50 let, se prodaja samo v lekarni Castellanovich, Trst, via Giuliani 42 (paralelna ulica via dell'Istria). 539

ZAHVALA

Podpisana izrekava tem potom najsrčnejšo zahvalo vsem blagim osebam, ki so ob priliki smrti naše nepozabne soproge in mame

Lojzke Glavič

na katerikoli način počastili spomin predrage pokojnice.

Franc in Ivanka Glavič

SPLOŠEN

20% POPUST

DO PREKLICA

NA VSE ITALIJSKE OZNAČENE CENE

OHLEER

PODLISTEK (85)

V. I. KRIZANOVSKA:

NEMEZA

ROMAN

«Nekoč, ko smo bili brez obeda, je prišel k meni Žilber ter izjavil, da je pošel ves denar od prodanih draguljev, ker moj porod in življenje v teku teh mesecev je stalo mnogo denarja.

— Zdaj je treba živeti od lastnega dela, — je pristavil. — Jaz nisem izgubljal časa in našel sem mesto blagajnika pri gledališču; a vi, draga Karmen, morete se več zaslužiti; imate lep glas, odlično vedenje in v Estrellini družbi ste se toliko priučili španščine, da morete nastopati v manjšini vlogah. Govoril sem o vas z ravnateljem in obljubil mi je, da vas bo preizkusil in vas pustil nastopiti, če bo zadovoljen z vami.

— Te besede so me udarile kakor strela. Peti za denar na odru se mi je zdelo nad mojimi silami.

— Ne, ne, — sem rekla — ne morem peti

pred občinstvom; pač pa morem dati pouk v petju, glasi in jezikih; pripravljena sem tudi šivati. Izberite mi katerokoli delo, Žilber, in jaz bom z veseljem delala.

Nasmehnil se je.

Vzgojiteljic in šivilj kar mrgoli in vaš otrok umre prav gotovo od gladi, če menite, da ga bošete na ta način prehranili. Jaz vas ne morem prisiliti, toda če vztrajate pri svojem odporu, dovolite, da se razstanemo, ker s svojo plačo vaju ne morem preživeti. Išcite si delo po svojem okusu.

«V glavi se mi je mešalo, ko sem pomislila, da ostanem sama v neznanem mi mestu brez sredstev za življenje. Morala sem delati, ker nisem mogla zahtevati pomoči tujega človeka, ki mi je iz sočutja rešil življenje. Vsa solzna sem mu obljubila, da napravim, kar zahteva.

«Naslednjega dne je Žilber privedel nekega zelo odvratnega človeka, ki me je prijazno prosil, naj mu kaj zapojem, nato mi je velel, naj deklamiram. Zadovoljno si je mel roke ter rekel: «Dragi Netozu, jamšim za uspeh vaše žene; prihodnje nedeljo bo prvič nastopila.

«Ne morem opisati, s kakšnimi občutki sem stopila na oder majhnega gledališča. Imela sem velik uspeh. Gledališče je bilo polno, ko se je ime Karmen pojavilo na oglasih; mladi potratniki, ki so sedeli v parterju, so me obsipavali s cvetjem, ko sem se pojavila na odru. Med temi občudovalci se je odlikoval posebno neki mladi Španec po imenu Cezar de Roaja, ki je besno ploskal in me zasledoval s strastnimi pogledi.

«Z mučnimi občutki sem se izogibala tem ponižujočim uspehom, in komaj sem končala svojo vlogo, sem v Nikolajevem spremstvu skrivaj šla iz gledališča.

«Nekoč, bilo je kaka dva meseca po mojem prvem nastopu, se je Žilber vrnil domov zelo potr. Ves nevoljen mi je povedal, da nama je ravnatelj zaradi zakulisnih spletk odpovedal. Vkljub temu, da ni bilo za sedaj nikakega nadomestila, mi je bilo laže pri duši; veselila sem se, da se mi ne bo treba več kazati pohotnim pogledom množice. Toda revščina in pomanjkanje sta na novo pritisnili in vrhu vsega je še Viola zbolela. Najprej niso hoteli pozvati zdravnika, nato je Estrella svetovala, naj grem z otrokom

v bolnišnico, kjer je zdravnik brezplačen. Zdravnik je predpisal draga zdravila, toda Žilber je rekel, da nima niti vinarja. Vsa iz sebe sem hotela prodati svoje zadnje imetje; toda Žilber se je temu uprl in izjavil, da mi preskrbi službo v neki družini, kjer potrebujejo učiteljico francoščine, in da me takoj tja spremi.

«Novo upanje me je poživilo in takoj sem se napolnila tja z Žilberom. Peljal me je v predmestje k neki osamljeni hiši, ki je bila obdana z obsežnim vrtom. Na moje začudenje sva stopila skozi majhna skrivna vrata; nato sva se napolnila po senčnatem drevedoru lepega parka h krasni vili. Ko sva se povzpnela po stopnicah velike verande, ki je bila ozaljšana s cvetjem, je Žilber postal in rekel z nazamehom, ki ga takrat nisem razumela: «Poglejte okrog sebe, Karmen; če vam ta hiša ugaja in če zelite, se morda preselimo semkaj». Pogledala sem ga in nisem ničesar razumela. Tedaj me je prijel za roko ter me povedel skozi vrsto razkošnih, toda praznih sob v manjši sobi, kjer sem zagledala Estrello z Violo v naročju; dete je bilo lepo oblečeno; pri zidu je stala čedna zibelka z rožnatimi atlasnimi zavesami.